

Aqqa Samuelsen
Medlem af Inatsisartut, Inuit Ataqatigiit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 320 – vedrørende handicappede

21-12-2018
Sagsnr. 2018 - 26564
Dok. nr. 9629781

Kære Aqqa Samuelsen,

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikiin@nanaq.gl
www.nanaq.gl

Tak for dine spørgsmål, som du har stillet i henhold til Inatsisartuts forretningsorden. Jeg vil besvare dem herunder.

Spørgsmål 1: Hvilke uddannelsesmuligheder indenfor det rent faglige og personlige omkring sociale færdigheder har personer med handicappede her i landet og hvor ligger disse?

Svar: Uddannelsesinstitutioner i Grønland tilstræbes indrettet på en måde, der skal gøre det fysisk muligt for elever med fysiske handicap at deltage i undervisningen. Generelt kan det siges, at jo nyere bygning, der er tale om, jo mere handicapvenligt indrettet vil den være.

GUX-bygningerne er gode eksempler herpå. Da den seneste gymnasiale lovgivning blev indført i 2012, kom der også fokus på, at elever med særlige behov skulle kunne tilbydes særligt pædagogisk understøttende aktiviteter. Skolerne blev tilført midler til eksempelvis at kunne skaffe særlige hjælpemidler alt efter den enkeltes behov.

Spørgsmål 2: Hvor mange personer med handicap har gennem årene startet på gymnasial uddannelse (GUX)?

Svar: Indtil 2017 er uddannelsessøgende med handicap og/eller særlige behov på de gymnasiale uddannelser ikke blevet registreret særskilt i opgørelserne over antal påbegyndte og gennemførte forløb. Dog har der hvert år været uddannelsessøgende med fysiske eller psykiske handicap, der dimitterede fra en eller flere af gymnasieskolerne. Et skøn for årene 2017 og tidligere er, at der er tale om 1-2 dimittender årligt med diagnosticeret handicap. Dog er der flere uddannelsessøgende – særligt med psykiske handicap – der ikke er udredt og derfor ikke har fået stillet en diagnose. Således kan antallet af dimittender med særlige behov være større, end det er kendt af skolerne.

I 2017 iværksatte Naalakkersuisut et forsøgsprojekt kaldet GUX-S med det formål at sikre, at flere uddannelsessøgende med særlige behov kan gennemføre en gymnasial uddannelse. Efter indførelsen af ordningen er én person startet i et forløb i 2018, og syv personer har ansøgt om at påbegynde et GUX-S forløb i 2019.

Spørgsmål 3: Hvor mange personer med handicap har startet en videregående uddannelse gennem årene (opgjort pr. år) og hvilke videregående uddannelse tager de?

Svar: Ilisimatusarfik registrerer ikke studerendes handicap, medmindre det har været relevant i forbindelse med decideret sagsbehandling. Derfor har man ikke mulighed for at angive præcist, hvor mange af de aktive studerende gennem årene, der har haft et fysisk eller psykisk handicap. Selv hvis handicap blev registreret systematisk, ville tallene være upræcise, fordi nogle studerende kan være interesseret i at skjule for eksempel et psykisk handicap.

Studieadministrationen på Ilisimatusarfik har kendskab til fire studerende med dokumenteret fysiske handicap, der har afstedkommet ekstra hjælp for at sikre deres mulighed for at gennemføre uddannelsen. De er indskrevet på henholdsvis Sociale forhold, Journalistik og Oversættelse og tolkning.

Studieadministrationen er også bekendt med to studerende, som har dokumenteret ordblindhed, hvilket har betydet, at de har modtaget særlig hjælp i forbindelse med eksamen. De er indskrevet på henholdsvis sygeplejerskeuddannelsen og læreruddannelsen.

Spørgsmål 4: Hvor mange personer med handicap starter på arbejdsmarkedet og som selvstændig efter endt uddannelse gennem årene (opgjort pr. år)?

Svar: Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked har oplyst, at der ikke findes data for dette.

Spørgsmål 5: Hvor mange personer med handicap er registreret som arbejdsdygtige?

Svar: Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked har oplyst, at der ikke findes data for dette.

Spørgsmål 6: Hvilke branche er mest tilbøjelig til at ansætte en ufaglært handikappet person?

Svar: Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked har oplyst, at der ikke findes data for dette.

Spørgsmål 7: Hvor meget tjener personer med handicap pr. time hos de offentlige og hos det private erhvervsliv?

Svar: Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked har oplyst, at der ikke findes data for dette.

Spørgsmål 8: Hvor meget tjener personer med handicap i gennemsnit i løn opgjort pr. år?

Svar: Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked har oplyst, at der ikke findes data for dette.

Spørgsmål 9: Hvilke planer har Naalakkersuisut for at styrke uddannelsen af personer med handicap?

Svar: Som omtalt i besvarelsen af spørgsmål 2 startede Naalakkersuisut i 2017 en

forsøgsordning på det gymnasiale område under navnet GUX-S for elever med særlige behov. Formålet med denne ordning er at øge mulighederne for, at også uddannelsessøgende med særlige behov, herunder forskellige former for handicap med anerkendte diagnoser, får en større mulighed for at gennemføre en gymnasial uddannelse. Dette er dels i tråd med Naalakkersuisuts ambition om, at flest mulige børn og unge skal kunne tage en uddannelse og forfølge deres drømme, og dels ligger det i forlængelse af FN's krav om, at børn og unge med handicap også skal have tilbud om uddannelse på lige fod med andre børn og unge.

Målgruppen for GUX-S er alle, som lever op til de almindelige adgangskrav, men som vurderes ikke at kunne deltage i et uddannelsesforløb på almindelige vilkår og derfor har behov for særlig pædagogisk støtte. Forudsætning for at være i målgruppen er, at man af sagkyndige er diagnosticeret med en anerkendt diagnose og samtidig vurderes at kunne gennemføre et gymnasialt forløb.

Med GUX-S er der også oprettet en specialenhed med kompetencer inden for det psykologiske område og specialundervisning på gymnasialt niveau, som i efteråret 2017 blev tilknyttet Campus Kujalleq i Qaqortoq. Specialenheden skal supportere alle GUX-skoler ift. visitering, planlægning af uddannelses tilbud, opkvalificering af lærerstab og løbende supervision og support på den enkelte elevs forløb.

Naalakkersuisut vil løbende evaluere ordningen, ligesom projektet skal endeligt evalueres i 2021, hvor der blandt andet skal tages stilling til, om erfaringerne fra gymnasieområdet også kan bruges succesfuldt inden for andre uddannelsesområder.

Derudover pågår der drøftelser mellem Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet og Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke, om hvordan uddannelsesindsatsen for personer med handicap, som ikke er egnet til en gymnasial uddannelse, kan styrkes.

Spørgsmål 10: Hvilke planer har Naalakkersuisut for at sikre flest mulige personer med handicap kan komme ind i arbejdsmarkedet?

Svar: Som initiativ 7 i "Beskæftigelsesstrategi 2015 – Et trygt arbejdsmarked" skal flere tilbydes revalidering, som kan bidrage til, at personer i den erhvervsaktive alder med begrænsninger i erhvervsevnen kommer tilbage på arbejdsmarkedet, i omskoling eller uddannelse. Revalidering kan bestå af arbejdsprøvning i offentlige eller private virksomheder, erhvervsmodnende eller afklarende aktiviteter, herunder virksomhedsrevalidering i form af et oplærings- eller træningsprogram, omskoling eller uddannelse. Under virksomhedsrevalideringsforløb modtager borgeren enten almindelig overenskomstmæssig løn eller en revalideringsydelse svarende til 70 % af mindstelønnen for en ikke-faglært arbejder. Selvstyret refunderer kommunerne 50 % af revalideringsudgifterne.

Bevilling, samlede udgifter i mio. kr., samt antal revalideringsforløb

	2015	2016	2017	2018	2019
Bevilling på finansloven	8,8	8,8	10,8	10,8	10,8
Samlede udgifter	5,6	8,8	10,1	-	-
Antal revalideringsforløb	272	400	413	-	-

Kilde: Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked

Spørgsmål 11: Hvor mange personer med handicap har taget en uddannelse uden for Grønland, som følge af manglende uddannelsesmuligheder her i landet? Hvad er samfundets udgifter til disse?

Svar: Der findes ikke særskilte opgørelser hos Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke over personer, som skal have taget en uddannelse uden for Grønland, fordi det ikke har været muligt at tage pågældende uddannelse her i landet.

Spørgsmål 12: Hvor mange personer med handicap vender hjem efter endt uddannelse i udlandet og hvor mange vender ikke hjem?

Svar: Som i svaret på ovenstående findes der ikke særskilte opgørelser hos Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke over personer med handicap, som er født her i landet og vender hjem efter endt uddannelse i udlandet.

Spørgsmål 13: Har Naalakkersuisut andet af interesse at tilføje?

Svar: Naalakkersuisut har intet yderligere at tilføje.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta
Med venlig hilsen

Ane Lone Bagger